

Nyt projekt skal styrke borgernes retssikkerhed

Et netop opstartet forskningsprojekt undersøger, hvorfor nogle borgere ikke får den retshjælp, som de har ret til. De første resultater vil være klar til efteråret.

Eksisterende forskning og rapporter viser, at nogle borgere ikke får den retshjælp, som de har ret til. Det gælder især for borgere, der geografisk har langt til det nærmeste retshjælpskontor, og for borgere, der er socialt udsatte. Ole Hammerslev, professor i retssociologi ved Juridisk Institut på Syddansk Universitet, er leder af et netop opstartet forskningsprojekt og forklarer projektets bidrag:

”Adgang til retshjælp er grundlæggende for borgernes retssikkerhed. Den eksisterende forskning koncentrerer sig om borgere, der allerede har opsøgt retshjælp. Vi ved dog, at der er borgere, der aldrig opsøger retshjælp, selvom de har et behov for juridisk bistand. Men vi ved ikke, *hvorfor* de ikke gør det. Forskningsprojektet bidrager med ny viden, idet vi kortlægger de udfordringer, som borgerne oplever i forhold til at opsøge retshjælp, og til efteråret præsenterer vi de første resultater”.

Reglerne skal virke i praksis

Den danske retshjælpsordning og reglerne om fri proces skal sikre, at borgere har adgang til juridisk bistand, men i praksis er der noget, der går galt, siger Ole Hammerslev:

”Nogle borgere får ikke den hjælp, som de på papiret er berettiget til. Forskningsprojektet undersøger, hvorfor særlige segmenter af borgere ikke benytter sig af tilbud om retshjælp: Hvad er det for fysiske og mentale barrierer, der gør, at borgere ikke opsøger retshjælp. Er retshjælp for mange et ukendt begreb? Eller er de eksisterende tilbud om retshjælp ikke attraktive, for eksempel fordi der er for langt til det nærmeste retshjælpskontor? Forskningsprojektet inddrager borgerne, for vi er nødt til at have viden om deres oplevelser, hvis vi skal have en retshjælpsordning, der virker for alle i praksis”.

Forskningsprojektet bidrager til den politiske dagsorden

I april 2020 nedsatte Justitsministeriet et udvalg, der skal undersøge retshjælpsordningen og reglerne om fri proces. Adskillige rapporter, især fra tænketanken Justitia, understreger, at nogle borgere har vanskeligt ved at få adgang til retshjælp. Justitias rapporter og Justitsministeriets udvalg fokuserer på reglerne, men ikke på borgernes oplevelser af det juridiske system. Her har forskningsprojektet en særlig berettigelse, understreger Ole Hammerslev:

”Med forskningsprojektet får vi en unik viden om borgernes virkelighed, som er nødvendig for at kunne udarbejde en retshjælpsordning, der kan møde borgerne, hvor de er, og hjælpe dem med at få løst deres retlige problemer. Dermed bidrager forskningsprojektet med viden, der er helt central for den politiske dagsorden”.

Forskningsprojektet er finansieret af SDU og Østifterne. SDU arbejder ud fra FN's Verdensmål, og forskningsprojektet relaterer sig direkte til Verdensmål 16, der handler om at fremme borgernes retssikkerhed.

Kontaktoplysninger

Leder af forskningsprojektet Ole Hammerslev, e-mail: ohv@sam.sdu.dk, tlf.: 24 96 14 32